

Γ' κλίση - συνέχεια

Ημιφωνόληκτα-υγρόληκτα

Ακατάληκτα μονόθεμα σε -ηρ (-ηρος)

	Ενικός αριθμός
Ονομαστική	κρατήρ
Γενική	κρατήρος
Δοτική	κρατήρι
Αιτιατική	κρατήρα
Κλητική	κρατήρ
	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	κρατήρες
Γενική	κρατήρων
Δοτική	κρατήρσι
Αιτιατική	κρατήρας
Κλητική	κρατήρες

αλλά

	Ενικός αριθμός
Ονομαστική	σωτήρ
Γενική	σωτήρος
Δοτική	σωτήρι
Αιτιατική	σωτήρα
Κλητική	σῶτερ
	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	σωτήρες
Γενική	σωτήρων
Δοτική	σωτήρσι
Αιτιατική	σωτήρας
Κλητική	σωτήρες

Ακατάληκτα διπλόθεμα σε -ωρ (-ορος)

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	πράκτωρ	πράκτορες
Γενική	πράκτορος	πρακτόρων
Δοτική	πράκτορι	πράκτορσι(ν)
Αιτιατική	πράκτορα	πράκτορας
Κλητική	πρᾶκτορ	πράκτορες

Παρατηρήσεις

- Η κλητική του ενικού των ουσιαστικών αυτών σχηματίζεται όμοια με την ονομαστική,
  - π.χ.: ὁ κρατήρ - ὦ κρατήρ.
  - Εξαιρούνται τα βαρύτονα διπλόθεμα σε **-ων** (-ονος) και **-ωρ** (-ορος), που τη σχηματίζουν όμοια με το αδύνατο θέμα,
    - π.χ.: ὁ ῥήτωρ - ὦ ῥήτορ
- Η ονομαστική του ενικού όλων των διπλόθεμων σχηματίζεται από το ισχυρό θέμα, ενώ όλες οι άλλες πτώσεις από το αδύνατο

Ακατάληκτα - διπλόθεμα - συγκοπτόμενα σε -ηρ (ρος)

Ενικός αριθμός			
πατηρ-/πατερ-	άνηρ-/άνερ-	Θυγατηρ-/ θυγατερ-	Δημητηρ-/Δημητερ-
πατήρ πατρός πατρί πατέρα πάτερ	άνήρ άνδρός άνδρι άνδρα άνερ	θυγάτηρ θυγατρός θυγατρί θυγατέρα θύγατερ	Δημήτηρ Δήμητρος Δήμητρι Δήμητρα Δήμητερ
Πληθυντικός αριθμός			
πατέρες πατέρων πατράσι πατέρας πατέρες	άνδρες άνδρων άνδρασι άνδρας άνδρες	θυγατέρες θυγατέρων θυγατράσι θυγατέρας θυγατέρες	

Παρατηρήσεις

- Συγκοπτόμενα υγρόληκτα ουσιαστικά γ' κλίσης είναι τα διπλόθεμα:
  - ❖ πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, γαστήρ, άνήρ και Δημήτηρ
- Λέγονται συγκοπτόμενα, γιατί συγκόπτουν (δηλ. αποβάλλουν) το **ε** από το αδύνατο θέμα σε ορισμένες πτώσεις του ενικού και πληθυντικού. Από τα ουσιαστικά αυτά αποβάλλουν το **ε**:
  - ❖ Τα πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ και γαστήρ ⇒ στη **γενική**, **δοτική ενικού** και **δοτική πληθυντικού**
  - ❖ Το άνήρ ⇒ στις **πλάγιες πτώσεις** του **ενικού** και σε **όλο τον πληθυντικό**
  - ❖ Το Δημήτηρ ⇒ στις **πλάγιες πτώσεις** του **ενικού**

- ❑ Σε όλα τα συγκοπτόμενα , για τη διευκόλυνση της προφοράς αναπτύσσεται:
  - ✓ ένα **δ** στο άνήρ (ανάμεσα στο ν και ρ)
  - ✓ στη δοτική πληθυντικού, ανάμεσα στο θέμα και την κατάληξη -σι, ένα βραχύχρονο **α** που τονίζεται

- ❑ Στα συγκοπτόμενα η κλητική ενικού είναι όμοια με το αδύνατο θέμα, εκτός από το **γαστήρ** που έχει την κλητική όμοια με την ονομαστική

Ημιφωνόληκτα - σιγμόληκτα

Σιγμόληκτα αρσενικά ακατάληκτα σε -ης (-ους) και -κῆς (-κλέους)

	Ενικός αριθμός	
Ονομαστική Γενική Δοτική Αιτιατική Κλητική	Σωκράτης Σωκράτους Σωκράτει Σωκράτη Σώκρατες	Περικλῆς Περικλέους Περικλεῖ Περικλέα Περικλείς
	Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική Γενική Δοτική Αιτιατική Κλητική	Σωκράται Σωκρατῶν Σωκράταις Σωκράτας Σωκράται	Περικλείς Περικλέ-ων ----- Περικλείς Περικλείς

Παρατηρήσεις

- Τα αρσενικά σιγμόληκτα σε -ης (γεν. -ους) και -κλής (γεν. κλέους) είναι όλα κύρια ονόματα και:
- έχουν θέμα σε **-εσ**: Σωκράτεσ-, Περικλεεσ-
- στην ονομαστική του ενικού δεν παίρνουν κατάληξη και εκτείνουν το βραχύχρονο φωνήεν **ε** του θέματος σε **η**: Σωκράτης, Περικλής και με συναίρεση Περικλής.
- στις πλάγιες πτώσεις του ενικού αποβάλλουν το χαρακτήρα **σ** ανάμεσα στα δύο φωνήεντα και έπειτα συναιρούν τα δύο αυτά φωνήεντα: τοῦ Σωκράτεσ-ος, Σωκράτε-ος, Σωκράτους
- στην κλητική του ενικού δεν παίρνουν κατάληξη και ανεβάζουν τον τόνο: ὦ Σώκρατες, ὦ Περίκλεις (με συναίρεση από το Περικλεες)

- όσα λήγουν σε **-κλής** συναιρούν το **ε** της συλλαβής κλε-, όταν ύστερα από αυτό ακολουθεί **η** ή **ε** ή **ει**: (Περικλέη) Περικλής (Περίκλεες) Περίκλεις, (Περικλέει) Περικλεῖ·
- κανονικά έχουν μόνο ενικό αριθμό· όταν όμως χρησιμοποιούνται στον πληθυντικό σχηματίζονται σε **-ης** (γεν. -ους) κατά την α' κλίση (οι Σωκράται κ.τ.λ.) και τα σε **-κλής** (γεν. -κλέους) κατά την γ' κλίση (οι Περικλέ-ες = Περικλεῖς κ.τ.λ.)

Σιγμόληκτα ουδέτερα ακατάληκτα σε -ος (γεν. -ους)

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ἔδαφος	ἑδάφη
Γενική	ἑδάφους	ἑδαφῶν
Δοτική	ἑδάφει	ἑδάφεσι(ν)
Αιτιατική	ἔδαφος	ἑδάφη
Κλητική	ἔδαφος	ἑδάφη

Παρατηρήσεις

- Τα ουδέτερα σιγμόληκτα σε -ος (γεν. -ους):
- έχουν αρχικό θέμα σε -εσ: βελεσ-, έδαφες-
- σχηματίζουν την ονομαστική, αιτιατική και κλητική του ενικού χωρίς κατάληξη, αλλά στις πτώσεις αυτές το φωνήεν ε που είναι πριν από το χαρακτήρα το τρέπουν σε -ο: βελεσ- > βέλος, έδαφες > έδαφος.
- με το αρχικό θέμα σε -εσ σχηματίζουν τη γενική και δοτική του ενικού και όλες τις πτώσεις του πληθυντικού· αποβάλλουν όμως σ' αυτές το χαρακτήρα ανάμεσα στα δύο φωνήεντα και έπειτα συναιρούν τα φωνήεντα αυτά, δηλαδή το ε+ο σε ου (βέλε-ος > βέλους), το ε+ι σε ει (βέλε-ι > βέλει), το ε+ε σε ει (βέλε-ε > βέλει) το ε+οι σε οι (βελέ-οιν > βελοῖν), το ε+ω σε ω (βελέων > βελῶν) και το ε+α κανονικά σε η (βέλε-α > βέλη· αν όμως πριν από το ε προηγείται άλλο ε, τότε συναιρούν το ε+α σε α: τὰ χρέε-α > χρέα, τὰ κλέε-α > κλέα
- στη δοτική του πληθυντικού όπου βρίσκονται δύο σ (βέλεσ-σι) τα απλοποιούν σε ένα: βέλεσι